

[Ragnhild Andersen.]

jeg ved, at der her er tale om et forlig, opfordre til, at disse lovforslag behandles i et udvalg større end sædvanligt, således at også mit parti kan få sæde i udvalget i den hensigt at få lovforslagene ændret derhen, at lejeloven bliver en virkelig beskyttelseslov for lejerne, at forhindre grundejerne i at få en uberettiget og urimelig lejeforhøjelse og at sikre, at boligstøtteleven føres tilbage til sit oprindelige udseende og bliver en lovgivning til virkelig støtte for de mindre-bemidlede forsørgere, for rentemodtagerne og de kronisk syge. Skulle det ikke være muligt for mig at få en udvalgsbehandling i stand, hvori også mit parti kan deltage, må jeg opfordre til at få forretningsordenens mødefrister overholdt, således at mit parti kan få tid til at udarbejde de ændringsforslag, vi i så fald vil stille ved lovforslagenes anden behandling.

Bertel Dahlgaard: Efter fremsættelsen her i tinget af forslaget til lov om leje har der fundet en livlig meningsudveksling sted i offentligheden. Der har været rettet stærke angreb på forslaget, og de voldsomste ord er vel nok anvendt på grundejerforeningens møde i Kolding forleden overfor den højtærede indenrigsminister, som udviste det mod at være tilstede der uden politibeskyttelse. Det er i anledning af disse angreb, jeg gerne vil fremsætte enkelte bemærkninger i tinget, inden forhandlingen slutter.

Det lovforslag, vi behandler, drejer sig om et af de allervanskeligste indenrigspolitiske problemer, som denne rigsdagssamling har stået overfor. Der er på dette område så kolossale interessemodsatninger, og det drejer sig om samfundsmæssigt set så dybt indgribende økonomiske spørgsmål, at det kun er naturligt, at meningene brydes stærkt. Jeg vil gerne sige, at jeg tror, det ville være meget værdifuldt, også for de to specielt interesserede parter, om man nu, da vi står overfor en foreløbig afgørelse, formåede at afspænde lidenskaberne og se problemerne uden altfor stærk påvirkning af egeninteresser.

Fortiden viser os jo, at for ensidige synspunkter på disse områder ikke er holdbare ud i fremtiden. Jeg mindes om, at da loven om retsforholdet mellem ejer og lejer første gang gennemførtes, i 1937, mødtes den med voldsomme protester fra Københavns Grundejerforening. Her udnævnte man mig til grundejernes fjende nr. 1. Nu, 14 år efter, tør jeg vist sige, at danske grundejere ser tilbage på denne lov som et hæderligt forsøg på at skifte sol og vind lige mellem ejere og

lejere, og havde forholdene været så vidt normale i dag, at man igen kunne vende tilbage til denne lov, da ville det være følt af grundejerne som en befrielseslovgivning, og den konservative indenrigsminister ville utvivlsomt være blevet båret i 'guldstol', hvis han kunne have sat sit navn under en lov som den af mig i 1937 gennemførte.

Jeg kan nævne et andet eksempel. Sammen med huslejeloven af 1937 gennemførtes, som man erindrer, loven om beskyttelse af erhvervsvirksomheder i lejet ejendom. Denne lovgivning var en nydannelse i dansk lovgivning. Den byggede på et nyt princip med forbillede i fransk ret, og der skete derigenem herhjemme ændringer i gængse ejendomsretsbegreber, og byernes handelsstand følte, at der skabtes et værn for den, så at udbyttet af en dygtig oparbejdelse af en kundekreds ikke vilkårligt skulle kunne berøves den enkelte gennem opsigelse. Man husker vist også endnu mange steder den voldsomhed, hvormed Københavns Grundejerforening løb storm mod denne lovgivning. Det var i denne forbindelse, foreningen hæftede betegnelsen bolsjevik på mig. Man førte en rædseiskampagne, der lokkede både venstre og konservative til at modsætte sig lovforslaget og til derigennem at bekæmpe handelsstandens berettigede interesser. Hvad er nu resultatet 14 år efter? De 14 år har vist, at denne lov har stået sin prøve i det praktiske liv, så ingen har formået i de 14 år at rejse berettiget kritik imod den, og her foreligger nu i dag enstemmig indstilling fra alle partier om fortsat gyldighed af loven, ja, den er endda udvidet en smule på et par punkter efter handelsstandens ønsker, hvad jeg har været glad for at kunne medvirke til.

Jeg nævner dette for at understrege, at man skal passe på i disse huslejespørgsmål ikke at bruge for voldsomme ord, fordi det meget ofte giver bagslag. Mere end een gang har Københavns Grundejerforening efter min anskuelse skadet grundejernes berettigede interesser ved disse altfor voldsomme ord, og det er noget, som man også er klar over i meget store grundejerkredse ude i landet. Når vi nu står overfor vedtagelsen af den nye huslejelov, kommer det derfor an på, at rigsdagen handler efter, hvad der er forsvarligt overfor begge parter uden hensyn til, om der fra begge parter vanker knubbede ord ud fra stærkt interessebetonede synspunkter.

Mange lejere vil vende sig mod lejeforhøjelser. Lejeforhøjelser er jo noget af det mest forhadte og uvelkomne indenfor den enkelte families budget, men rigsdagen må gå ud fra, at de retsindige lejere alligevel er i over-